

Hej och välkommen till naturum Öresund!

Ett naturum är ett hus där du kan lära dig om naturen på platsen.

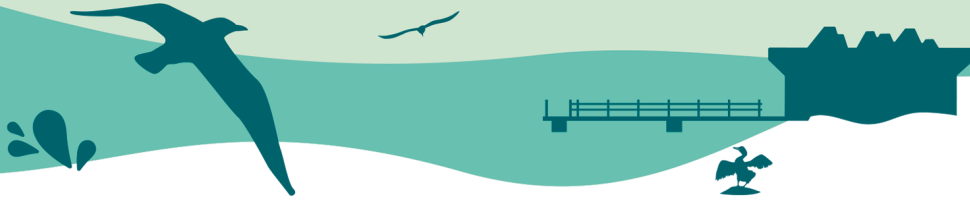
På naturum Öresund kan du lära dig många olika saker om havet.

Den del av havet som är här utanför kallas Öresund.

Därför heter det här huset naturum Öresund.

Vill du ha mer
information än det som finns i
häftet?

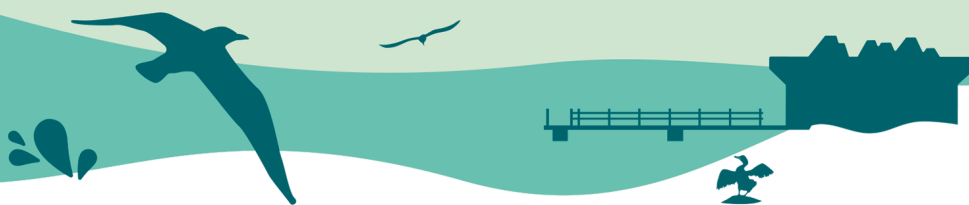
Scanna QR-koderna i
utställningen och lyssna när vi
berättar om de
olika delarna!

Toaletter och kapprum

Här finns toaletter och krokar att hänga jackor på.

Globala målen för hållbar utveckling

När du kommer in i naturum Öresund kan du se de här bilderna.

Det är bilder på de 17 globala målen för hållbar utveckling.

De berättar om 17 saker som länderna i världen har bestämt ska bli bättre på jorden till år 2030. Till exempel ska alla människor ha mat, alla barn ska få gå i skolan, och vi ska stoppa klimatkrisen.

Mål 14 - Livet under ytan

Här på naturum Öresund pratar vi mycket om mål nummer 14. Det heter "Livet under ytan" och handlar om att vi måste ta bättre hand om havet.

Det finns många problem för havet.

Till exempel fiskar vi människor upp för mycket fisk.

Vi slänger skräp som hamnar i havet.

Vi släpper ut gifter och näring i havet som gör det sjukt.

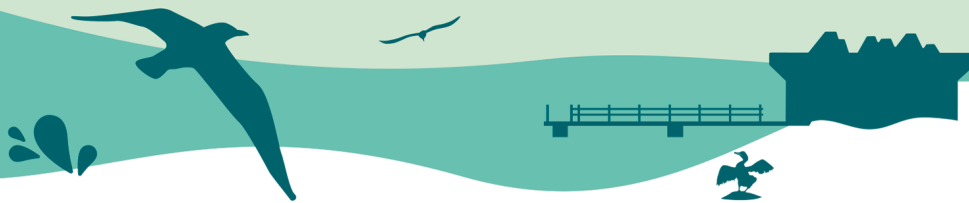
Klimatförändringarna är också dåliga för livet i havet.

Tillsammans kan vi ta bättre hand om havet!

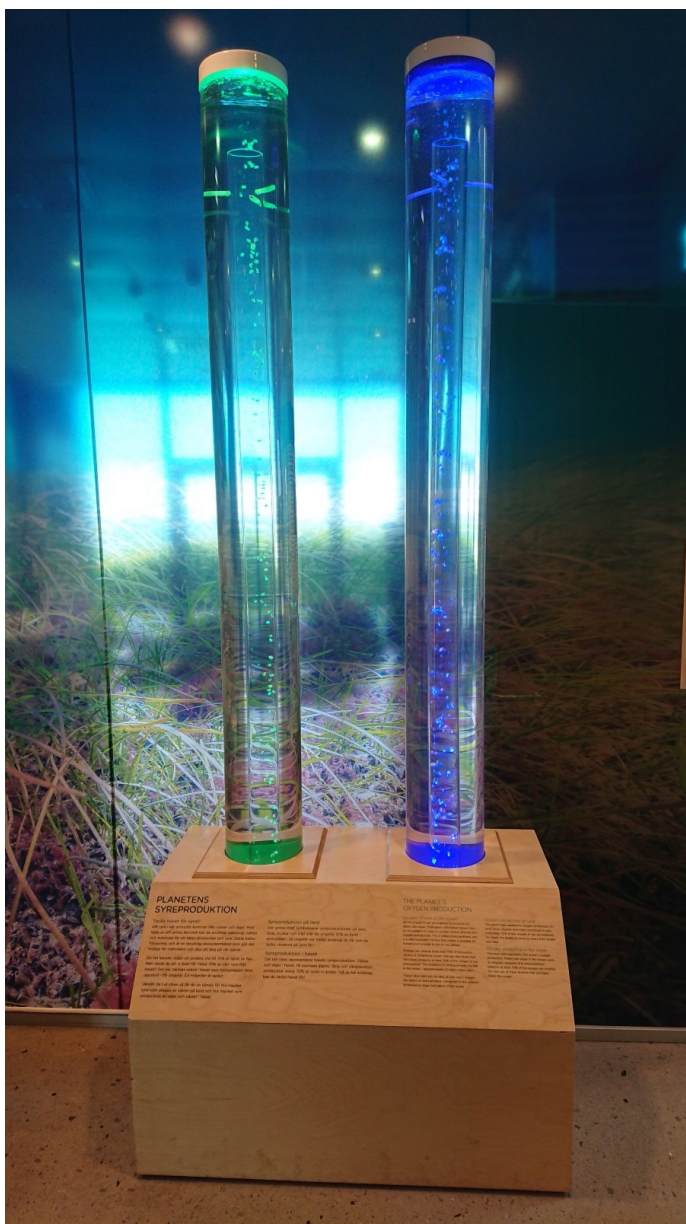
Havet är viktigt för alla djur och växter som lever där.

Men havet är också viktigt för oss som lever på land.

Havet ger oss syre

De här två rören berättar om syre. Syre finns i luften vi andas.

Vi måste ha syre för att leva.

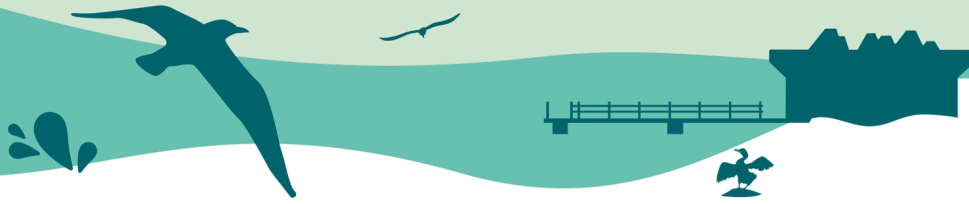
Röret med de gröna bubblorna visar syre som kommer från växterna på land.

Röret med de blå bubblorna visar syre som kommer från växterna i havet.

Ser du att det bubblar mer i det blå röret?

Det betyder att vi får mer syre från växter i havet, än från växter på land.

Havet är jätteviktigt för alla människor och djur!

Receptionen

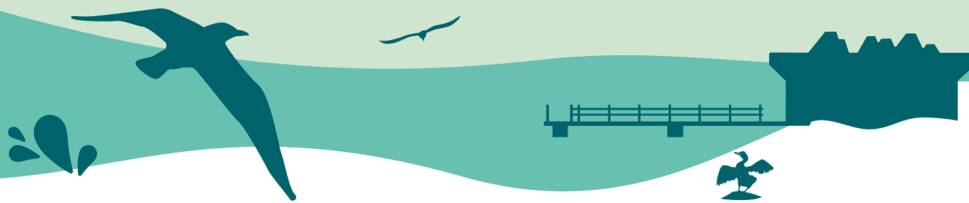

I receptionen kan du prata med någon av oss som jobbar här.
Du kan få hjälp om du har frågor eller vill boka en aktivitet.
Här finns också saker att köpa.

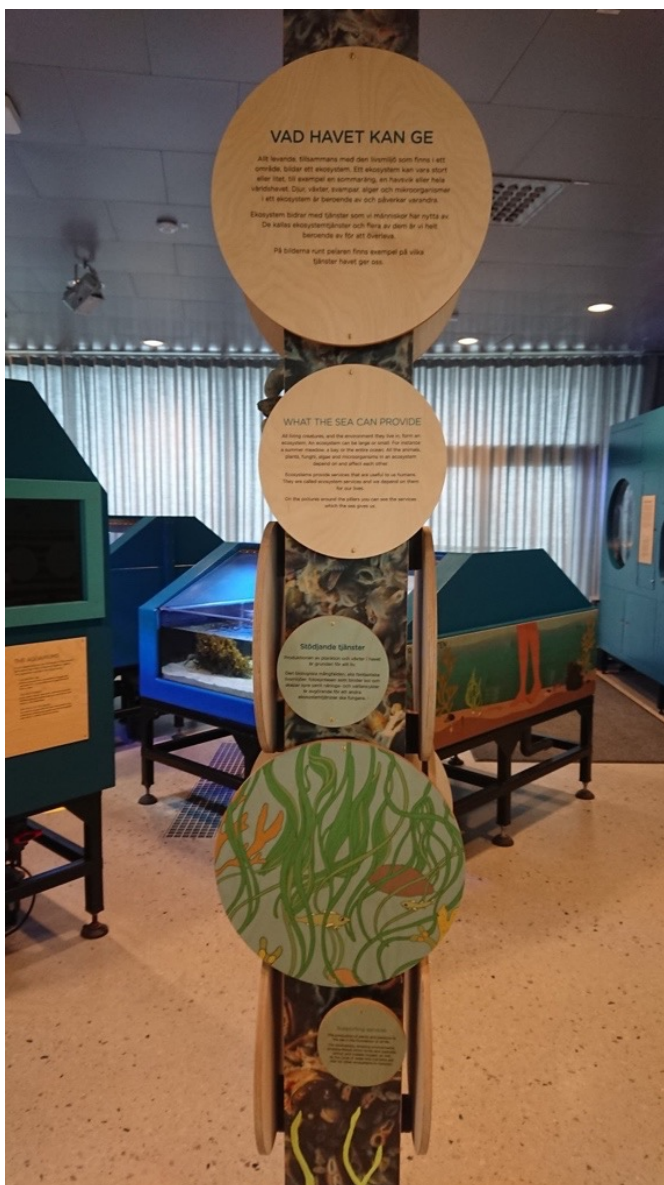
Kreativa verkstaden

I kreativa verkstaden kan du spela spel eller läsa böcker som handlar om havet.

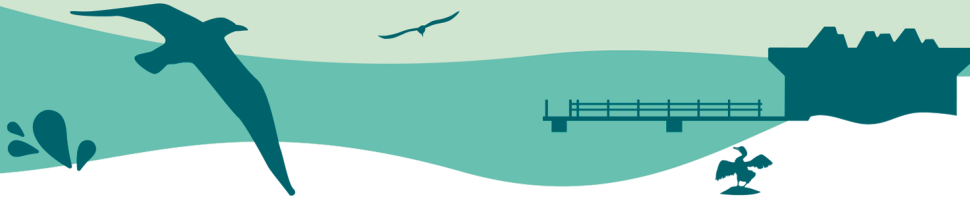
Vad havet kan ge

Här kan du läsa om varför havet är viktigt för oss människor.

Till exempel därför att:

- Vi får syre från havet. Syre finns i luften vi andas. Utan det kan vi inte leva.
- Havet är grunden för vattnets kretslopp, som gör att vi har vatten att dricka, att tvätta oss med och att odla mat med. Utan vatten kan vi inte leva.
- Vi får mat från havet. Många människor i världen är beroende av fisk och skaldjur för att bli mätta och må bra.

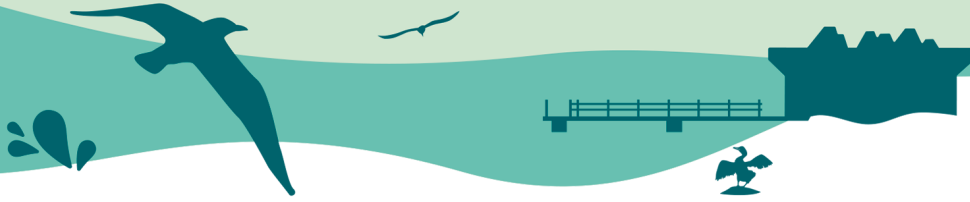
Akvarierna

I våra akvarier finns fiskar och andra djur som vi har fångat i havet här utanför.

Här kan du se hur det ser ut under ytan i Öresund.

Här finns fiskar, krabbor, räkor, sjögräs, tång, musslor och andra små djur som lever på grunt vatten nära stranden.

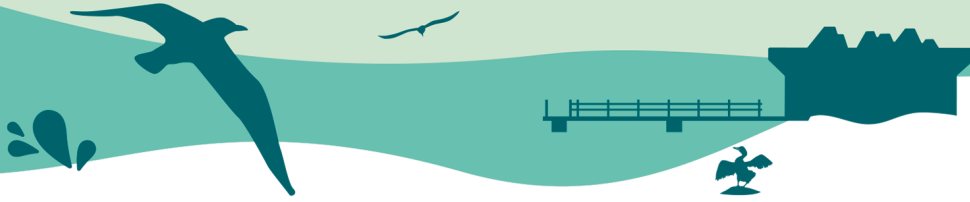
Kärlek i havet

Här finns information om hur olika djur i havet parar sig och tar hand om sina ungar.

Hos fisken tångspigg dansar till exempel hanen för att locka till sig en hona.

Hos fisken tångsnälla är det hanen som bär på äggen och föder ungarna.

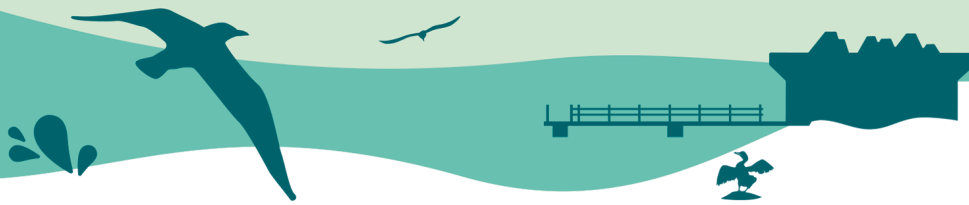
Ubåten

Här kan du låtsas att du kör en ubåt!

En ubåt är en båt som åker under vattnet.

Rör på spaken så kan du titta på hur det ser ut under ytan i Öresund.

Ljud och oljud i havet/Känn på havets djur

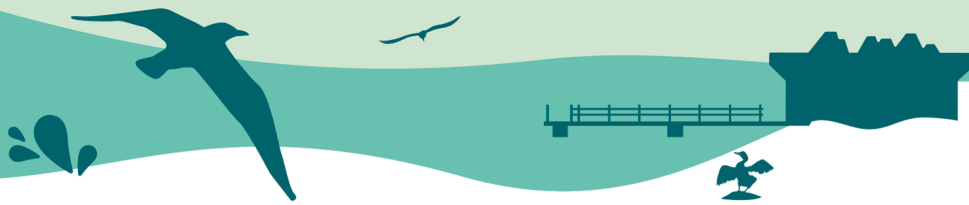
Vid den här väggen handlar det om olika sinnen
– att se, höra och känna.

Stick ner handen i hålen och känn vad som finns
där.

Det är inte farligt!

Kan du gissa vad det är?

Du kan också lyssna på några ljud som finns
under vattnet. Gissa vad det är som låter!

Plast i havet

På den här väggen finns saker av plast.

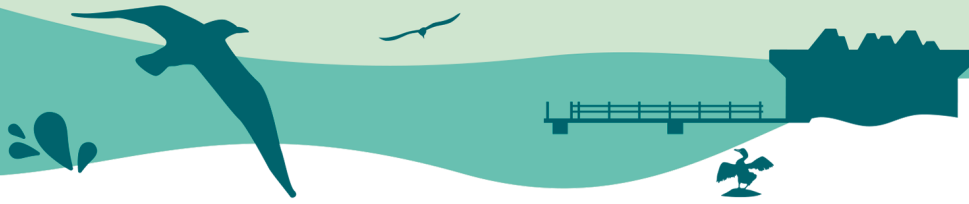
Vi människor använder många saker av plast en enda gång, sen slänger vi dem.

Mycket av plasten hamnar i havet.

Det är dåligt för djuren i havet.

Vi måste slänga saker av plast på rätt ställe när vi har använt dem. Vi behöver också använda färre saker av plast.

Om du vänder på bubblorna på väggen ser du saker vi kan använda i stället för plastsaker.

Öresunds historia

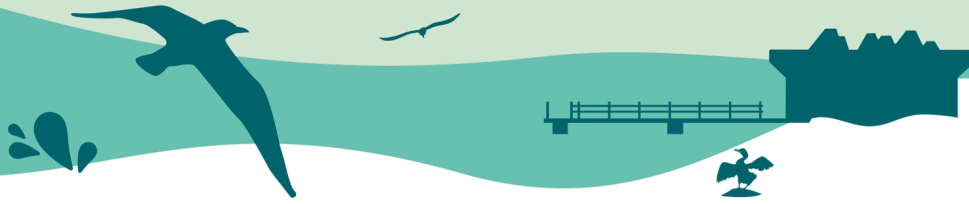
För 12 tusen år sedan fanns inte Öresund.

Det var land där det är hav nu.

Sverige och Danmark satt ihop.

Vattnet som är hav nu var en sjö då.

På Öresunds botten har man hittat redskap som människor använde för flera tusen år sedan, när det var land där havet är nu.

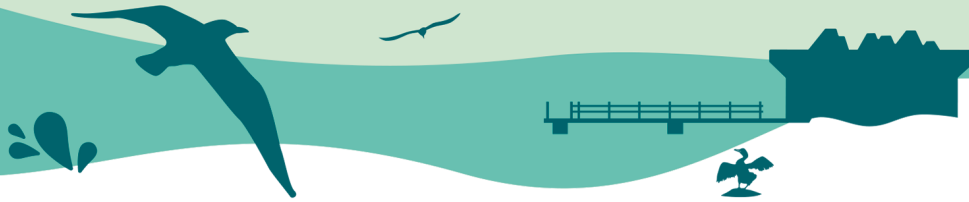

Öresunds vattennivåer

På grund av klimatförändringarna stiger havets yta.
Om vi inte löser klimatkrisen nu kan stora delar av Malmö vara
översvämmade år 2100.

Använd veven för att se hur vattennivån har
förändrats under historien och hur det kan bli i framtiden.

Öresunds utveckling

På 1980-talet fanns det många problem i Öresund.

Det fanns gifter i vattnet som kom från fabriker i Sverige och Danmark.

Det fanns också för mycket näring i vattnet eftersom man släppte ut ämnen från jordbruk och toaletter i havet.

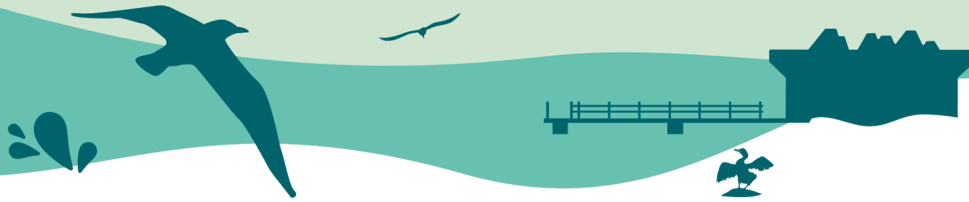
Djuren i havet blev sjuka och många växter dog.

Men sen började människor protestera.

De sa till politikerna att de var tvungna att göra något för att rädda Öresund.

Nya regler gjorde att det blev bättre i havet.

Nu mår Öresund mycket bättre och havet är fullt av djur och växter!

Miljöhjältar

Här finns information om fyra personer som har gjort bra och viktiga saker för att skydda havet.

De heter **Greta Thunberg**, **Kjell Andersson**, **Sylvia Earle** och **Stella Bowles**.

Du kanske är nästa miljöhjälte!

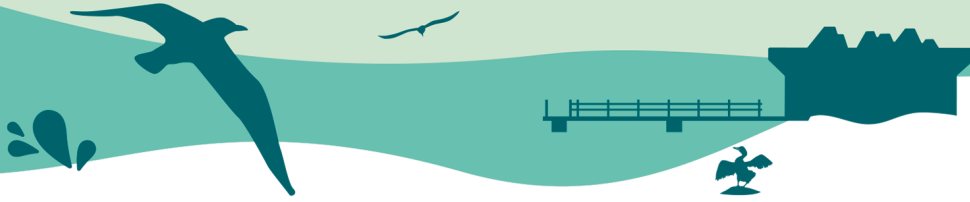
Hjältehjulet

Här kan du lära dig mer om Globala målen.

Vad tycker du man ska göra för att lösa problemen i världen?

Skriv din idé på en rund lapp och sätt upp den i tångruskan!

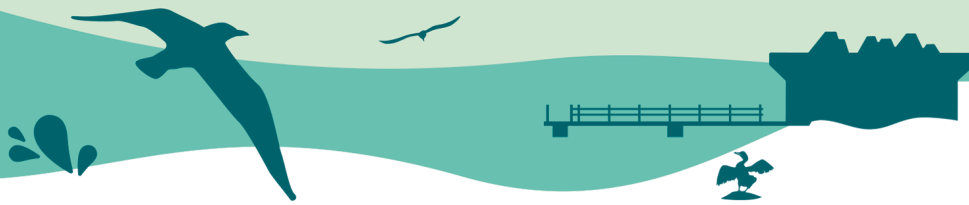

Mikroskoppen

Här kan du titta på små saker i förstoring.

Lägg en puck under mikroskopet och titta på hur sanden eller ett krabbskal ser ut i förstoring!

Salt i havet

Vattnet i havet är salt. Men det är inte lika mycket salt i havet överallt.

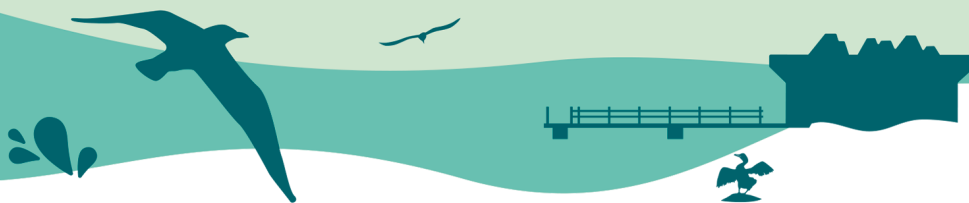
Här i Öresund är vattnet bräckt.

Det betyder att det är en blandning av salt och sött vatten.

På andra platser på jorden är vattnet i havet väldigt salt!

Här kan du smaka på hur salt vattnet är på olika platser.

Du kan också försöka para ihop mängden salt med rätt plats på världskartan.

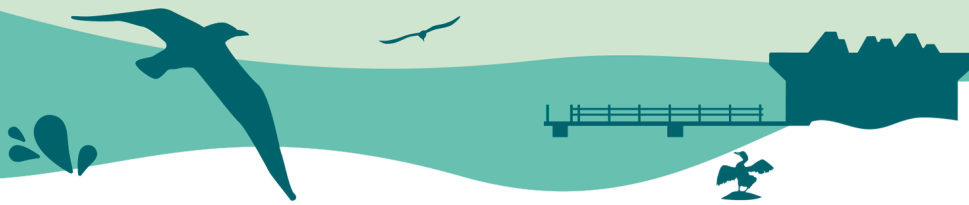

Labbakvariet

Vi som jobbar på naturum Öresund är ofta ute i havet tillsammans med skolklasser och andra besökare. Då brukar vi leta efter djur och växter i vattnet. Här samlar vi det vi har hittat under dagen. Innan vi går hem släpper vi ut djuren i havet igen.

Finns det några djur här idag?

Dyk utan att bli blöt

Titta i VR-glasögonen och se hur det ser ut när man dyker!

Du kan också titta på film under vattnet genom att styra med spaken vid skärmen.

Vill du ha mer
information än det som finns i
häftet?
Scanna QR-koderna i
utställningen och lyssna när vi
berättar om de
olika delarna!